

ACADEMICIAN DUMITRU BAGDASAR PERSONALITATE PROEMINENTĂ VASLUIANĂ

Ștefan Lavrov

Fondator al neurochirurgiei moderne românești și al școlii naționale de neurochirurgie, dr. Dumitru Bagdasar a fost un fiu glorios al acestor meleaguri.

S-a născut în 17 decembrie 1893 în comuna Roșiești, în sud-vestul județului Vaslui (fost Fălciu), într-o familie de țărani mijlocași. Tatăl său, Iancu Bagdasar a fost timp de 20 de ani primar al comunei Roșiești, în toate legislaturile neapartținând nici unui partid politic. Mama sa, Smaranda, născută Afteni, din satul vecin Vutcani, nu știa carte, dar era o femeie vrednică, iute la treabă și foarte pricepută la toate nevoile gospodăriei. Smaranda a născut 12 copii, Dumitru fiind al patrulea, după o serie de trei fete.

După ce a terminat cinci clase primare la școala din satul Idriciul de Sus, încoronat cu premiul cel mare, părinții îl înscriu la liceul „Codreanu” din Bârlad. Elev eminent, va termina primul fiecare clasă, în 1911, mama lui decedează în timpul nașterii celui de-al douăsprezecelea copil, lăsând în urmă nouă copii minori. Starea economică a familiei se degradează rapid și Dumitru Bagdasar este nevoit să dea meditații pentru a reduce cheltuielile de întreținere la școală.

Termină liceul ca șef de promoție în 1913, și trece bacalaureatul cu mențiunea „cum laudae”. În același an se înscrie la Facultatea de Medicină din București. Până în anul trei se întreține singur, ocupând funcția de pedagog la Colegiul Sfântul Sava, apoi de laborant la un spital de boli pulmonare. La sfârșitul anului trei intră elev la Institutul Medico-Militar.

În august 1916 este mobilizat și pleacă pe front cu regimentul 66 infanterie al diviziei a 17-a ca sublocotenent elev medic la serviciul de ambulanță divizionară. Va lua parte la luptele de la Turtucaia, de pe Valea Jiului, de pe Argeșul de Sus, în nenumărate lupte de retragere până pe linia Siretului, când divizia lui decimată este trimisă la refacere în nordul Moldovei. Aici va avea de înfruntat epidemia de tifos exantematic.

După șase luni, cu divizia refăcută, este trimis pe frontul de la Nămolosa, cu reg. 17 artilerie.

Cu excepția lunilor de refacere și a unei permisii pentru susținerea examenelor de anul patru la Facultatea de Medicină din Iași, a fost tot timpul pe front, în primele linii.

Pentru devotamentul și abnegația dovedite în timpul războiului pe liniile de înaintare ale frontului, va fi decorat cu „Ordinul Coroana României în gradul de cavaler”, cu medalia „Crucea de Aur Meritul Sanitar clasa I”, și cu medalia „Crucea Comemorativă 1916-1918”. În aprilie 1918 va fi înălțat la gradul de locotenent.

În decembrie 1918 este demobilizat. Revine în București reluându-și studiile. Ca intern participă la toate stagiile, printre care și cel de neurologie de la Spitalul Colentina, condus de prof. dr. Gh. Marinescu, unde va rămâne și după terminarea facultății în 1919, până în iunie 1922, când își susține teza de doctorat cu un subiect de

neurologie „Contribuțiuni la studiul sindromului parkinsonian post-encefalic”, pentru care primește numai bile albe și mențiunea „cum laudae”

Devenit doctor în medicină și chirurgie, va fi înaintat la gradul de căpitan și reținut ca secundar în serviciul de neuro-psihiatrie la Spitalul Militar Central din București. Nu se gândește să-și deschidă un cabinet de consultații pentru a-și mai rotunji veniturile unei solde pe care o împărțea cu frații săi mai mici, ajunși și ei studenți, ci dimpotrivă - pentru a fi mai aproape de bolnavi, se mută într-o cămăruță la mansarda secției de neurologie.

Dr. D. Noica, șeful secției, elev a lui Dejerine și Babinski, care se bucura de un mare prestigiu, fiind considerat cel mai bun semiolog din țară, nu i-a trebuit mult timp să constate cunoștințele temeinice de medicină ale secundarului său, de maturitatea gândirii și comportamentul său desăvârșit. Dr. Noica îi va sugera lui Bagdasar să se specializeze în neurochirurgie, lucru la care visa și el de mult.

Dr. Bagdasar își dădea însă seama că pentru a fi un bun neurochirurg, trebuie să fii și un bun chirurg. Pentru acesta obține aprobarea șefului serviciului de chirurgie de la Spitalul Militar, g-ral prof. dr. Mihai Butoianu, să lucreze în clinica lui. Timp de doi ani, aproape în toate după-amiezele era la chirurgie. Făcea gărzi, intra în operație, opera și mâna întâi; iar seara era la morga spitalului, exersa tehnici operatorii, făcea descoperiri sau necropsii. Când nu se ducea la chirurgie, era la laboratorul de histologie al Facultății de Medicină, cu prof. dr. Ștefan Besnea sau cu asistentul I.T. Niculescu, inițiindu-se în citohistologia neurologică, în tehnica pregătirii pieselor și în descifrarea modificărilor patologice ale țesuturilor nervoase.

Pentru plecare la specializare în Occident, de un mare sprijin i-a fost profesorul de fiziologie dr. N. Paulescu, care îl sfătuiește să se adreseze prof. dr. H. Cushing, șeful clinicii de neurochirurgie a Spitalului Peter Brent din Boston, Statele Unite, cu care el era în corespondență, îi dă și o recomandatie călduroasă, pe care Bagdasar o va trimite, cu rugămintea de a i se aproba specializarea. Prof. dr. H. Cushing îi răspunde imediat că îl primește bucuros, dar nu-i poate oferi cazarea în spital nefiind bursier, eventual va putea lua masa la cantina personalului.

Generalul prof. dr. Butoianu, care era și directorul Spitalului Militar, îi oferă chiar o bursă de doi ani cu drept de prelungire încă un an, plus solda plătită și facilități valutare.

Destinul avea să hotărească altfel soarta lui D. Bagdasar.

Din motive umanitare, el nu se va supune unui ordin superior pe care l-a considerat inuman. Această insubordonare urma să fie judecată de Curtea Marțială. Intervenția Generalului Butoianu l-a salvat de proces și de urmările catastrofale pentru cariera lui Bagdasar. Simțindu-se amenințat își dă demisia din armată la sfârșitul anului 1926.

În decembrie 1926, se prezintă la un concurs organizat de Ministerul Sănătății pentru postul de medic șef al Spitalului de Neuropsihiatrie din Jimbolia, județul Caraș-Severin. Reușește primul la concurs și obține postul, în martie 1927 pleacă la Jimbolia și ia în primire spitalul aflat într-o stare jalnică după plecarea sârbilor.

La 28 aprilie 1927 se căsătorește în București cu o tânără absolventă a Facultății de Medicină, Florica Ciumetti, prietenă de vreo șase ani. Plănuiseră amândoi să meargă la specializare în Statele Unite. Florica obținuse o bursă de la Statul Român

pe timp de un an, dar dr. Bagdasar primise numai aprobarea de plecare la studii, salariul lui urmând a fi plătit înlocuitorului său.

La începutul lunii mai 1927, cei doi se vor îndrepta spre Boston, unde ajung la sfârșitul lunii mai.

Prof. dr. Cushing l-a primit foarte amabil, prietenos pe Bagdasar, dar i-a cerut înainte de a intra în clinică - să învețe limba engleză. Se înscrie la un curs pentru imigranți, cu durata de o lună. După absolvire învață singur câte 18 ore pe zi. După două luni de engleză este primit în clinică și începe activitatea într-un salon de bărbați, unde, întocmind foile de observație ale bolnavilor, își exersează și engleza colocvială. Prof. Cushing, la vizita bolnavilor, rămâne uimit de progresele făcute de Bagdasar în însușirea limbii engleze.

Programul lui de lucru era încărcat, începea dimineața și se termina la miezul nopții. Dimineața era în clinică sau în sala de operație. După ora 14 lucra în laboratorul de anatomie patologică condus de dr. Bailey unde învăța să deosebească la microscop diferitele tipuri de celule tumorale cerebrale, precum și tehnica culturilor de țesuturi tumorale extrase la operație.

În timpul vizitelor la bolnavi, prof. Cushing provoca discuții cu asistenții săi și cu vizitatorii veniți din toată lumea. Prezentările de cazuri făcute de Bagdasar atrăgeau atenția prin precizia lor, claritatea expunerii, logica diagnosticului a cărui verificare postoperatorie coincidea de cele mai multe ori cu diagnosticul lui Bagdasar. Surpriza și admirația participanților - unii profesori renumiți în țările lor - îl încânta pe Cushing, care nu mai contenea să-și laude elevul. Bagdasar era simpatizat și de colegi, de tot personalul clinicii, pentru firea sa deschisă, prietenoasă, și pentru glumele cu care îi înveselea pe toți.

Folosind materialul clinicii, va elabora două lucrări. Una scrisă în limba franceză despre „Tratamentul chirurgical al gomelor cerebrale”, publicat de Revue de Neurologique din Paris, 1929, și alta scrisă în limba engleză în colaborare cu dr. P. Bailey despre „Cordoblastomul intra-cerebral”, apărută în American Journal of Pathology, tot în 1929.

Din nefericire, munca epuizantă și posibilitățile materiale reduse, au avut o influență negativă asupra soților Bagdasar. Amândoi au contractat o afecțiune pulmonară bacilară care a necesitat internarea într-un sanatoriu. Cu unele oscilații, amândoi se ameliorează treptat, și în august 1929 părăsesc New York-ul, revenind în țară, la Jimbolia, unde Bagdasar avea postul său la spitalul de neuropsihiatrie. Florica Bagdasar se specializase în Sănătate Publică și grație unei burse Rockefeller se specializase și în neuro-psihiatrie infantilă, încât este numită medic secundar.

Timp de aproape un an și jumătate cât lucrase în clinica lui Cushing, Bagdasar acumulasă o experiență imensă, care îl îndreptătea să se considere deplin format în neurochirurgie, pentru a începe să aplice cunoștințele căpătate. Se gândea să facă din spitalul din Jimbolia un centru neurochirurgical. Avea sala de operație și ceva instrumentar. Adusese cu el mult instrumentar cumpărat din Statele Unite. Mai comandă și la reprezentanța firmei Siemens din Cluj și la firma Büniger din București, aparatură și instrumente. Ajutat de soția lui, reușește să efectueze 45 de operații din care 27 pe sistemul nervos.

De la 1 iunie 1931 se transferă la Spitalul de neuro-psihiatrie din Cernăuți, unde postul de medic șef era vacant. Aici exista sală de operație, astfel încât putea să înceapă imediat activitatea operatorie. Devine repede cunoscut și apreciat pentru devotamentul, competența și dezinteresul material, bunătatea și grija deosebită pe care o acordă bolnavilor.

În afară de activitatea clinică și chirurgicală, se preocupă și de perfecționarea sa neurochirurgicală și teroretică. În fiecare seară se ducea la morga spitalului și exersa tehnici operatorii noi, diferite manevre operatorii, descoperiri, necropsii, etc. Acasă lucra la gherghef, pentru a-și deprinde degetele cu mișcări fine. Scria articole și comunicări, prezentate în ședințele societății de chirurgie sau a societății anatomo-clinice din București. Primea bolnavi din toată țara. Toți neurologii din București îi trimiteau bolnavi. Veneau și din țările învecinate. Cernăuții ajunseseră un centru neurochirurgical apreciat.

În iunie 1932 adresează o cerere Inspectoratului Sanitar Cernăuți pentru aprobarea transformării unei secții de psihiatrie într-una de neurochirurgie. Cererea îi va fi aprobată în noiembrie 1932. Succesele lui îi atrag elogiul forurilor superioare. Cât timp a stat în Cernăuți a efectuat 196 de intervenții neurochirurgicale, dintre care 177 pe sistemul nervos.

Neurologii din București presau însă Ministerul Sănătății să-l aducă pe Bagdasar la București și să înființeze un serviciu de neurochirurgie și în capitală. Ministerul emite un decret de transfer a dr. Bagdasar cu data de 7 aprilie 1933, dar acesta nu este aplicat, pentru că tot Ministerul Sănătății îl detașează la Cernăuți până la noi dispozițiuni.

Exasperat de unele șicane pe care autoritățile sanitare de la Cernăuți încep să i le facă, dr. Bagdasar își dă demisia la 12 decembrie 1933. Ministerul Sănătății nu-i primește demisia, dar îi suspendă detașarea, astfel că intră în vigoare decretul de transfer la București din 7 aprilie 1933.

Ajuns la București, dr. Bagdasar constată că n-are loc de muncă. Construcția pavilionului promis nu începuse. Prin bunăvoința prof. dr. Iacobovici i se pun la dispoziție 10 paturi la Urgență, unde începe să opereze. Fiind foarte solicitat, efectuează multe intervenții și la alte spitale sau sanatorii din București, dar și din provincie.

În toamna anului 1934, Ministerul Sănătății scoate la concurs postul de medic neurochirurg, promis lui Bagdasar. Concursul va avea loc între 30 noiembrie și 1 decembrie 1934. S-au prezentat trei candidați. Bagdasar câștigă concursul, dar tot n-are sediu propriu. De abia în iunie 1935 se eliberează câteva cămăruțe într-un pavilion și se poate amenaja un serviciu de neurochirurgie de 10 paturi la Spitalul Central.

Activitatea sa neurochirurgicală se va desfășura nu numai la Spitalul Central, ci și în toate spitalele din București și provincie, unde pleca încărcat cu întregul instrumentar și aparatură, însoțit de câte un intern de la chirurgie, cu care Bagdasar împărțea onorariul. Printre acești studenți ocazionali s-a numărat și dr. C. Arseni, intern la Spitalul de Urgență din 1935.

Activitatea d-rului Bagdasar se va desfășura într-un ritm infernal. La 5 dimineața era la Spitalul Central. După ce-și vedea bolnavii operați, intra în sala de operații. După amiază își vizita bolnavii din celelalte spitale, dădea consultații, iar

seara mergea la diferite ședințe științifice sau la laboratorul de histologie al Facultății de Medicină unde ducea piese formolizate, recoltate din tumorile operate, pe care le prepara pentru a fi examinate la microscop. De la histologie se îndrepta spre biblioteca facultății, unde citea reviste noi până la terminarea programului bibliotecii (ora 22).

Primit la început cu rezerve de somitățile chirurgicale ale epocii interbelice - unii dintre aceștia practicând în continuare o neurochirurgie pe care Claude Vincent o denumea „pseudo-neurochirurgie”, dr. Bagdasar a reușit - prin măiestria operațiilor sale și performanța rezultatelor - să impună definitiv neurochirurgia ca o specialitate independentă și de mare utilitate publică.

Lucrările sale științifice vor fi elaborate cu multă atenție și spirit de răspundere. Se documentează fără încetare, meditează profund, caută expresia cea mai precisă, mai potrivită, informația cea mai exactă. Articolele lui nu se limitează la simple comunicări de cazuri; comentariul lui este amplu, bazat pe literatura cea mai recentă, dar și pe experiența personală, încât scrierile sale devin adevărate micro-monografii.

El va aborda subiectele cele mai spinoase ale neoruchirurgiei contemporane: Nevralgiile feții, Chirugia durerilor intratabile, curmate prin cordotomie, Tuberculoamele cerebrale, Arahnoidele opto-chiasmatic, Cisticercoza cerebrală, Tumorile orbito-craniene, Psiho-chirurgia, etc. Încă din 1933 a publicat un studiu intitulat: „Norme practice pentru diagnosticul tumorilor cerebrale”, care nu era doar un ghid elementar, ci o sinteză a experienței și gândirii sale, o amplă expunere asupra tehnicii diagnosticului neurochirurgical. Problemă foarte dificilă, pentru că multe cazuri de tumori cerebrale nu erau diagnosticate de către specialiști. În Franța de exemplu - arată Bagdasar - din circa 2000 de cazuri, rămân fără diagnostic circa 1400-1500 de cazuri, descoperite la necropsie. La noi în țară din aproximativ 800 bolnavi anuali cu tumori cerebrale, nu erau depistate decât câteva zeci.

Alte lucrări sunt comunicate la diferite congrese din țară, iar în Franța publică invenția sa „Cerebroventriculoscop-ul”. De asemenea, o contribuție originală va aduce Bagdasar în tratamentul oxicefaliei.

În statistica sa din 1940 arată că în perioada 1930-1940 a efectuat circa 2000 operații, dintre care 1918 intervenții mari, craniale-cerebrale, 250 intervenții rahidiene, 83 operații pe sistemul nervos periferic și 473 ventriculografii.

Odată cu începerea celui de-al doilea război mondial, Bagdasar este mobilizat pe loc, iar după intrarea României în război organizează un serviciu de tratament al plăgilor cranio-cerebrale provocate de război, în acest scop i se pun la dispoziție spații în patru pavilioane ale Spitalului Central, numărul paturilor apropiindu-se astfel de 80. Dr. Bagdasar se va consacra cu toată energia îngrijirii răniților printr-o asistență chirurgicală permanentă. Se va preocupa și de pregătirea chirurgilor de pe front, publicând o lucrare de referință privind traumatismele cranio-cerebrale acute de război, unde stabilește categoriile de răniți cerebrali, indicațiile de intervenție sau de reținere în vederea unui tratament conservator. Pe acesta temă va prezenta un raport exhaustiv la Congresul de Chirurgie de război de la Iași din 21-22 februarie 1942.

Încă din primii ani de activitate neurochirurgicală din România va aduna material propriu pentru elaborarea unui tratat de neurochirurgie, conceput să apară în cinci volume. În 1943 primul volum era „bun de tipar”, dar n-a putut să satisfacă

pretențiile prea mari ale editorilor. Volumul se va tipări în 1950, de Editura Academiei Republicii Populare Române, dar din cauza unor neînțelegeri inapardonabile ale colaboratorilor la tratat, difuzarea publică, prin decizie judecătorească, s-a făcut de abia din 1960, când această operă inestimabilă devenise caducă.

Deși n-a râvnit niciodată la titluri universitare, va fi numit conferențiar de neurochirurgie de abia în 1943, iar în 1945 este făcut profesor, deși refuzase titlul, motivînd că este imoral să-l primească atîta timp cât este Ministrul Sănătății.

Dr. Bagdasar, pe lângă calitățile sale valoroase de om de știință, a fost apreciat și pentru înaltele sale calități morale. Era bun și prietenos, era modest, simplu și dezinteresat. Sensibilizat încă din tinerețe la suferință prin împrejurările vieții sale, iar mai târziu prin specificul profesiei, dr. Bagdasar a fost tot timpul alături de semenii săi loviți de soartă. Umanismul din care izvorau faptele sale nu era caritatea, mila creștină sau gestul sentimental, ostentativ, ci provenea dintr-o autentică nevoie sufletească de dăruire, o trăsătură profundă a sufletului său.

A înțeles încă din anii studenției gravele probleme sociale ale epocii sale, în special situația grea a țăranimii sărace, și a crezut că prin profesiunea de medic îi poate ajuta. De asemenea a crezut că democrația socialistă corespunde cel mai bine aspirațiilor de dreptate socială, încât în 1943 se va alătura reprezentanților acestui curent, înscriindu-se în partidul comunist.

La bombardamentul aerian din 4 aprilie 1944, nouă persoane aflate în locuința lui au pierit, copleșindu-l o mare tristețe.

Deși nu făcea parte din nici un for de conducere al partidului comunist, pentru meritele sale profesionale și pentru cinstea și corectitudinea lui civică, este ales Ministru al Sănătății în guvernul de coaliție al dr. Petru Groza, la 6 martie 1945.

Cu toate că boala de care suferea de mult timp începuse să fie din ce în ce mai dureroasă, Bagdasar nu-și va permite nici o clipă de răgaz, dezvăluind latura eroică a caracterului său, *trăirea prin jertfă a idealului umanitar*. Își va consacra acum toate energiile, toată forța morală și fizică pentru soluționarea gravelor probleme ale sănătății publice ivite în urma războiului și a secetei prelungite, mai ales în Moldova. Cutreieră această regiune pentru a cunoaște direct nevoile oamenilor, starea instituțiilor sanitare și a sănătății populației. Ține ședințe cu autoritățile locale, întruniri publice, stă de vorbă cu țăranii, cu muncitorii, cu toți oamenii disperați; evaluează nevoile și posibilitățile de ajutorare.

Înființează spitale și dispensare noi, le repară pe cele existente și avariate. Creează case de nașteri, dispensare de tuberculoză și de boli dermatovenerologice, sanatorii, case de odihnă pentru țărani și muncitori. Aprovizionează cu medicamente unitățile sanitare și farmaciile, acordă burse studenților medici săraci, înființează cămine și cantine studențești, școli de pregătire a personalului sanitar mediu și inferior, face propuneri pentru reforma învățământului medical și pentru organizarea sanitară a țării, reușind să rezolve măcar o parte din marile și multele necesități stringente.

Ca profesor, la cursurile lui, Amfiteatrul Mare al Facultății de Medicină devenea neîncăpător. Expunerea clară, sistematică, de înaltă ținută științifică, le captiva atenția. Ceea ce îi impresiona pe studenți era glasul lui calm și privirea blândă, umedă - mărturisirea un student.

Prof. dr. Dumitru Bagdasar a închis ochii săi blânzi pentru totdeauna în ziua de 16 iulie 1946, într-o căsuță de vară, singura avere pe care a dobândit-o.

La catafalcul lui din Aula Facultății de Medicină din București, medicii și studenții au format gărzi de onoare. O mulțime imensă i-a adus omagiul, consemnând în cartea mortuară cuvinte de tristețe, de regret și de recunoștință, a celor mai diferite pături sociale: de la profesori universitari, generali, medici, oameni politici din toate partidele, până la infirmiere, muncitori, oameni simpli, oameni anonimi. Membrii Senatului Societății Studenților în Medicină i-au așezat pe piept insigna de aur a recunoștinței.

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÂNE îl va alege post mortem membru de onoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Aldea H. dr. - Referat la Simpozionul Societății, de Neurochirurgie Iași, din 1 Octombrie 1991, publicat în volumul „Neurochirurghi celebri” 1993, Edit. Glasul Bucovinei, Iași.
2. Aldea H. dr., Neurochirurghi celebri, Edit. Glasul Bucovinei, Iași, 1993.
3. Aldea H.dr., Un secol de neurochirurgie românească, publicat în volumul Neurochirurghi celebri, 1933.
4. Arseni C. prof. dr.; Profesor doctor D. Bagdasar, necrolog, revista Chirurgia 1 -6, 1946, p. 3 – 7.
5. Arseni C. prof. dr.; Profesor doctor D. Bagdasar, Analele Academiei RPR, 1956, vol. I, p. 405 – 407.
6. Arseni C. prof. dr.; Profesor doctor D. Bagdasar, omagiu la 20 de ani de la moarte. Studii și Cercetări de Neurologie, anul 11, nr. 5, 1966, p. 415 – 418.
7. Arseni C. prof. dr.; Profesor doctor D. Bagdasar, 30 de ani de la moarte. Revista Neurologie, Psihiatrie și Neurochirurgie, nr. 3, 1976, p. 237 – 240.
8. Arseni C. prof. dr., Ciurea Al., dr.; Istorical Neurochirurgiei Românești, 1981, Edit. Medicală (broșură).
9. Arseni C. prof. dr. et al.; Romanian Neurosurgery, Editura Academiei RSR, 1983.
10. Arseni C. prof. dr., Raport la „50 de ani de Neurochirurgie în România,” Congresul al XX –lea de Neurologie și Primul Congres de Neurochirurgie din România, București, 1985, 12-14 septembrie.
11. Arseni C. Prof. dr., Aldea H. dr., Momente din Istoria Neurochirurgiei Românești, Editura Academiei RSR, 1988.
12. Arseni C. Prof. dr. et. al., Romanian Neurosurgery, vol. VI, partea a IV-a, Miscellanea, Editorial: „From the History of Romanian Neurosurgery” de dr. Aldea H. Edit. Academiei RSR, 1988.
13. Bagdasar D. dr., Starea actuală a neurochirurgiei și promotorii ei, Actualitatea medicală, București, 1932, p. 13.
14. Bagdasar D. dr., Titluri, lucrări științifice și activitate, Edit. Bucovina, 1934.

15. Bagdasar D. dr., Florica Bagdasar dr., Notă preliminară despre cerebro-ventriculo-scopul Bull. et. mem. de la soc. med. des. Hop. București, nr. 2, februarie 1903, p. 21-24.
16. Bagdasar D. dr., Florica Bagdasar dr., Idem în Revue Neurologique, 1933, T.2. nr. 6, Dec. p. 922-924.
17. Bagdasar Fl. dr., - Autobiografie. Manuscris, Arhivele Naționale.
18. Bagdasar Fl. dr., - Amintiri din studenție, în vol „Muncă și caracter” de Șt. I. Niculescu, Edit. Eminescu, 1987, p. 367-371.
19. Bagdasar N. – Biografia lui dr. D. Bagdasar, Manuscris, Arhivele Naționale.
20. Bagdasar R. – Schiță biografică a dr. D. Bagdasar, Manuscris, Arhivele Naționale.
21. Barbu G., Brătescu Gh., Manolescu V., Din trecutul medicinei în RPR, București, 1957.
22. Bercuș C. J., de. – Pagini din trecutul medicinei românești, Edit. Medicală, București, 1981, p. 303.
23. Botez D., - Prof. dr. D. Bagdasar, Ziarul „Timpul” din 20. 07. 1946.
24. Ciuca Al. Dr. – Ultimul salut al Uniunii studenților din România, Rev. Spitalul an. 66, nr. 6, 7, 8. 1946, p. 45-56.
25. Ciurea A. prof. dr., Istoria neurochirurgiei din România, Edit. Viața Medicală Românească, București, 1955.
26. Ciurea A. prof. dr., In memoriam prof. dr. D. Bagdasar, Romanian Neurosurgery, new series, nr. 1, 1996.
27. Cosma Ghiță, Dr. D. Bagdasar în „Muncă și caracter”, de St. I. Niculescu, Edit. Eminescu, 1987, p. 358-366.
28. Crișan V. dr. Începuturile Neurochirurgiei în cadrul Chirurgiei generale din România, 1983.
29. Dănăilă L. prof. dr., Petrila Dana dr., Sculptură în cuie, Edit. Du Style, 1998.
30. Danielopolu D. prof. dr., Dr. Bagdasar, Universul an. 88, nr. 180, vineri 18 august 1946.
31. Dobrovici A. prof. dr. Allocution a l'occasion de la comemoration du Prof. dr. D. Bagdasar, Bull. et. Mem. de la soc. med. des hôp., București, an. 28, nr. 6-12, 1946, p. 181.
32. Iacob Tristan, Creatorul neurochirurgiei românești, Tribuna, Cluj, an. 63, 23 Iunie 1966, p. 1-6.
33. Ionescu Sisești N. prof. dr., Lecția inaugurală a cursului de neurologie 1939, Spitalul, 1939, nr. 1, Ianuarie, p. 6.
35. Ionescu Sisești N. prof. dr., Profesor dr. D. Bagdasar, Revista Științelor Medicale, nr. 5-8, 1946.
36. Kreindler, A. prof. dr., Viața și opera dr. D. Bagdasar, Soc. pentru răspândirea științei și culturii, Buc., 1960, broșură.
37. Lavrov, Șt. dr., Istoria organizării primului serviciu de neuro-chirurgie din România, prezentată la ședința Soc. de Istoria medicinei, din 2 Iunie 2005.

38. Lavrov Șt.dr., Bucovina și istoria neurochirurgiei românești prezentare la a 35-a reuniune națională de Istorie a Medicinii, Suceava, 27-29 Iunie 2003.
39. Nicolau St. acad. prof. dr., 10 ani de la moartea savantului patriot dr. D. Bagdasar, *Gazeta Literară, Duminică*, 22.07.1956.
40. Niculescu I. T. prof. dr., În amintirea dr. D. Bagdasar, *Analele Academiei RPR*, vol. VI, 1956, p. 401-405.
41. Niculescu I. T. prof. dr., Contribuții la biografia dr. D. Bagdasar, în vol. *Trecut și viitor în Medicină*, Ed. Medicală, 1983.
42. Niculescu I. T. prof. dr., *Maestru, prieteni, contemporani*, Edit. Eminescu, București, 1982, p. 42-44.
43. Niculescu I. St. prof. dr., Soții Bagdasar, comunicare So. de Istoria Medicinii, USSM, 19.03.1979.
44. Niculescu I. St. prof. dr., Profesor doctor D. Bagdasar, în vol. *Momente din trecutul medicinei românești*, Edit. Medicală, p. 303-319, 1983.
45. Niculescu I. St. prof. dr., Dr. D. Bagdasar în *Carnetele sale de însemnări zilnice*, în vol. *Apărarea Sănătății ieri și azi*, Edit. Medicală, 1984, p. 399-424.
46. Niculescu I. St. prof. dr., Prof. dr. Bagdasar - Muncă și caracter, Editura Eminescu, 1984.
47. Popescu I. U. dr., Prof. dr. D. Bagdasar, *Revista Umanitară Medicală*, vol. 1-6, nr. 6, 1971, p. 723-724.
48. Radovici A. dr. Le professeur dr. D. Bagdasar, *Revue Roumanie*, sept. 1949, p. 147-160.
50. Simionescu R., Neodihna binelui, interviu-reportaj cu dr. Sofia Ionescu, Edit. Atlas, 1998.
51. Sevastor M., Profesor Bagdasar, *Universul*, Miercuri, 1 Mai 1946.
52. Sevastor M., Prof. dr. Dimitrie Bagdasar, *România Literară*, Vineri 27 Iulie 1956, nr. 3671.
53. Tomița Răzașu An., Prof. dr. D. Bagdasar, *Revista Militară*, Iulie – August, 1946, p. 3 –13.

DUMITRU BAGDASAR – IMPORTANT PERSONALITY FROM VASLUI

SUMMARY

The founder of the Romanian modern neuro-surgery and of the national school of the neuro-surgery, Dumitru Bagdasar, was borne of 17th of December 1893 in Roșiștei Commune, Vaslui County. He follows the primary school in Bârlad and The Medicine Faculty in Bucharest. He is incorporated in 1916, he goes on the front as a doctor pupil sub-lieutenant.

In 1918 was demobilized, he returned in Bucharest, he restarted his studies of which he finish in 1919. At the Colentina hospital at the neuro-surgery section he will remain till 1922 when he sustains his doctorate.

In 1926 he occupies the chief doctor post of the Neuro-psychiatry Hospital from Jimbolia, Caraș-Severin County.

In April 1927 he marries with Florica Ciumeti, medicine graduate; at the beginning of the month May 1927, those two will live to Boston for specialization.

In 1933 we encounter Dumitru Bagdasar at the neuro-psychiatry hospital from Cernăuți, and from 1934 we ill found him at the Central Hospital from Bucharest on the post of neuro-surgeon.

He is mobilized in the Second World War where he occupies with the preparation of the surgeons on the front.

He took part from Doctor Petru Groza Government, as Minister of Health.

He dies on 16th of July 1946, and The Academy of the Popular Republic of Romania will elect him on post mortem member honor member.